

Povrat duga umirovljenicima

Autor Guste Santini

Subota, 14 Kolovoz 2004 20:34

Dogovor na relaciji HSU – HDZ glede provedbe Odluke Ustavnog suda kasni već više od mjesec dana. Ni do danas nije sačinjen Prijedlog kako i kada će se vratiti dug umirovljenicima. Čini se da će stvari malo sačekati! Naime, iz sredstava javnog priopćavanja saznajemo da stvari ne teku glatko i da se javljaju mnogi problemi koji dovode u pitanje i sam aranžman s MMF-om.

Ozračje u kojem se raspravlja definirano je nedavno iznesenim podacima da postoje penzioneri koji imaju svega pet eura penzije što je – svi ćemo se složiti - ispod ljudskog dostojanstva. Navodno postoji 25.000 takvih mirovina. Tragično! Socijalni senzibilitet ove zemlje slabi iz dana u dan.

No vratimo se dugu umirovljenika.

Gospodin Kajin, poznat po svojim izravnim metodama, jasno je utvrdio: Nema sredstava da se umirovljenicima vrati dug. Fond za privatizaciju, čiji je žiro račun blokiran, to, po gospodinu Kajinu, neće vratiti; rješenje se mora tražiti u izdavanju obveznica kojima će se pokriti dug umirovljenicima.

Gospodin Kajin je u pravu. Jedini fair put vraćanja duga umirovljenicima je izdavanje obveznica. To sam tvrdio drugi dan nakon Odluke Ustavnog suda. Što više to sam tada nazvao višestruko korisnim načinom. Kako sam tada, kao i sada, spadao u red oporbenih ekonomista to me se nije (da li smjelo?) čuti.

Obveznica je kreditni papir. Dionica je vlasnički papir. Država «zakidajući» umirovljenike je - suprotno zakonu – «uzimnala» kredit (zakidajući ih u mirovinama) od umirovljenika. Problem je nastao kreditnim odnosom i istim takvim odnosom se valja problem riješiti. Drugo je pak pitanje kako definirati ukupnu odgovornost države koja nije provodila zakone koje je morala provoditi. Posljedica obveznica za umirovljenike mogla bi se slikovito usporediti sa izgubljenim u pustinji koji se domogao vode i halapljivo je ispija. Problemi su u tome da bi cijena obveznicama naglo pala zbog velike preferencije umirovljenika za (likvidnošću) kupovnom snagom. Ipak to bi tada bila njihova odluka, iako bi država svojim rješenjima mogla znatno pomoći.

Rješavanjem problema vraćanja duga umirovljenicima formiranjem fonda otvara cijeli niz problema. Tu je gospodin Jordan potpuno u pravu. Najprije treba definirati koje se dionice/udjeli nude za pokriće duga prema umirovljenicima. Kod dionica koje kotiraju na burzi problemi i nisu tako složeni da se uz stanoviti napor ne bi mogli riješiti. Problemi se otvaraju ukoliko se od strane države ponude dionice koje ne kotiraju. Tada je potrebno utvrditi, stručno i tržišno, vrijednost pojedinih dionica i tek tada pristupiti rješavanju duga prema umirovljenicima. Ipak, inzistiranje da se problemi rješavaju putem dionica daje mogućnost vlasti da problem odgađaju u nedogled. Ovo bi moglo biti porazno po budućnost HSU koja je i ušla u Sabor jer je u žižu svog Programa stavila povrat duga prema umirovljenicima. Naime, Kao što je SDP «doveo» umirovljenike u Sabor tako bi ih HDZ mogao «odvesti» iz Sabora.

Međutim, tu se javlja i jedan drugi problem. On se sastoji u pitanju: kako problem riješiti a da

Povrat duga umirovljenicima

Autor Guste Santini

Subota, 14 Kolovoz 2004 20:34

rješenje bude na fair osnovi kada je riječ od dionicama? – Nikako!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!! «Filozofija» dionica i obveznica ih definitivno razdvajaju. Samo da podsjetim kada se je formirao model privatizacije, o čemu sam kritički na više mjesta pisao i predlagao, zahtjeva sam da se radnicima ne daju dionice već da im se daju obveznice kako bi svi građani bili izjednačeni. To se nije dogodilo pa su neki radnici zaradili kao što je to slučaj sa tvornicma cigareta a neki su izgubili jer im je tvrtka u međuvremenu otišla u stečaj.

Da će se stvari odužiti jasno pokazuje i stav vlade da će se o načinu vraćanja duga umirovljenicima konzultirati MMF. Stav MMF-a je potpuno jasan i svodi se na praćenje deficita i visine javnoga duga. Kako bi emitiranje obveznica značilo povećanje javnog duga to je MMF-u izdavanje obveznica ua povrat duga umirovljenicima neprihvatljivo drži li se i sam slova Sporazuma.

Sve u svemu nije na vidiku rješenje i penzioneri će pričekati. Zanimljivo će biti promatranje Hrvatske stranke umirovljenika u novim uvjetima. Tu će ta stranka zapravo polagati ispit zrelosti.